

6

Eesti Vabariigi Põhiseadusliku
Assamblee II toimkonna
koosoleku protokoll nr. 3
28. septembril 1991

Koosoleku algus kell 10.00

Koosolekut juhatas toimkonna esimees

Vardo Rumessen

Koosolekust võtsid osa

abiesimees

Lehte Sööt (Hainsalu)

liikmed

Sirje Endre

Ain Kaalep

Linnart Mäll

Sergei Petinov

Sergei Sovetnikov

Juhan-Kristjan Talve

Lauri Vahtre

Ekspertid

Jüri Põld

Enn Leisson andis ettepanekud kirjalikult.

P ä e v a k o r d :

1. Ekspert Jüri Põllu seisukohtadest II peatüki koostamisel.

J. Põld andis ülevaate sellest, millest autorid lähtusid seaduseelnõu koostamisel.

Küsimusi esitasid V. Rumessen, S. Sovetnikov, L. Sööt, J. K. Talve, A. Kaalep.

J. Põllu vastustest.

Põhiseadus ei ole seotud järjepidevusega. Olen veendunud, et 1938. a. seadust ei saa hetkel rakendada. Tühistanud teda keegi ei ole ja muuta ka ei saa.

Asja võib lahendada eksiilvalitsuse üleandmine.

1938. a. seaduse järgi ei saa riigikogu valida ega põhiseadust muuta. Praktilised probleemid on ületamatud.

A. Kaalep teeb ettepaneku preambulasse panna lähtudes 1938. a. ja 1920. a. seaduseelnõudest.

J. Põld Ei saa, sest nende erinevus on väga suur.

§ 8 ja § 9 - kas ei peaks kodakondsuse saamine olema fikseeritud.

J. Põld Kodakondsuse põhisisu fikseerimist põhiseaduses ei pea ma vajalikuks. See jäägu kodakondsusseadusele. Sünniga omandatud kodakondsust ei saa ära võtta. Samuti ei saa kodakondsust ära võtta poliitiliste veendumuste pärast.

§13 - välja jätta

7

J.Põld. Ei saa. 160-st riigist 80-1 ei ole surmanuhtlust. Euroopa riigid on sellel seisukohal. Ainult sõja kuritegude eest võib kasutada surmanuhtlust. 2 põhjendust:

1. Euroopa Nõukoguga peaks ühinema.
2. Kohtu eksituse eest pole keegi kaitstud.

L.Vahtre. Kui võtame selle § välja, siis pole ju öeldud, kas seda on või ei ole. Aja muutudes võime ta ümber otsustada, aga see tähendab siis põhiseaduse muutmist. Kas seda on vaja?

J.Põld. Tahtlike tapmiste arv ei sõltu surmanuhtluse olemasolust - seda on uuritud. Eluaegne vangistus jääb.

§ 10?

J.Põld § 10 on laiem kui ainult kodanikel. Igal inimesel...

Sotsiaalne päritolu on üks põhiline.

§ 12?

J.Põld Täiendaksin ... austama ja arvestama.

§ 14?

J.Põld Kohtu otsusega tuleks lahku kirjutada.

A.Kaalep tegi ettepaneku ... ilma kohtupoolse otsuseta.

Nii otsustatigi.

J.Põld. II lõigu II osa tuleb jätta sisse.

S.Endre. Põhiseaduses peavad olema nii inimõigused kui kodanike õigused. See § on inimõiguste §.

Keeleliselt on siin palju kahemõttelisust.

J.Põld. Viimane lause on põhiseaduse asi. Jään autorite seisukoha juurde.

§ 17?

J.Põld. See on inimõigus, ei saa asendada kodanikuga.

Otsustati: jätta "kedagi".

§ 18 "ärisaladus"?

J.Põld. Ärisaladuse mõiste on tõesti reguleerimata, ta peab olema kaitstud nagu riigisaladus. Kuidas teha, ei oska veel öelda.

Ettepanek: praegu sisse jätta.

§ 20?

J.Põld. Ei saa välja jätta.

§ 23?

8

L.Vahtre. Piiritlemine on võimatu, neid kohti on palju, loetelu ei ole ammendav.

J.Pöld. Piirireziimi ja looduskeskkonna võiks välja jätta, ülejäänud alles jätta.

Komisjon jäi oma arvamuse juurde.

J.Pöld. Omand on puutumatu sõltumata omandivormist, ka eraomand.

§ 24?

J.Pöld jääb autorite seisukoha juurde (II lause).

§ 26?

V.Rumessen tutvustab Usuasjade talituse ettepanekut. (vt. lisa)

Komisjon arutas ettepanekut.

J.Pöld. "Mõttevabadus" pärineb 18. sajandist, kas on mõtet sellest loobuda?

S.Endre. Kas me selles peatükis üldse liiga palju ei reglementeeri?

J.Pöld. Kellele? Me reglementeerime riigile.

S.Endre. Inimese mõtet ei saa reglementeerida.

J.Pöld. See ei ole nii.

§ 26 Kedagi ei saa sundida lahti ütleva oma arvamustest ja veendumustest.

§ 28?

J.Pöld. Põhiseadusega reguleerime ainult lahtise taeva all koosolekute pidamist. Julgeolek peab jääma.

Otsustati jätta "vabas õhus".

§ 33?

J.Pöld. Salaühing on juriidiline termin. Pakun uut varianti. Keelatud on ühinged ja liidud, kelle eesmärgid või tegevus on suunatud Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele.

I lause J.Pöld jääb autorite seisukohale

§ 18 I lause on liige autoritaarne

II lausest võib "eri" - ära jätta.

§ 34?

J.Pöld. Peaks alles jääma.

§ 357

J.Pöld. Jätta rahvuslik kuuluvus

§ 367

J.Pöld. 1937.a. § 21 I lause on mittejuriidiline.

§ 377

J. Pöld. Nõus.

§40 ?

J.Pöld. Jään autorite arvamuse juurde.

§ 417

J.Pöld. Töö on riigikaitse all - jätta.

Otsustati nõustuda.

S.Endre. Minu arvates kogu selle paragrahvi osa on hetkepoliitiline.

§42?

J.Pöld. Peab olema rida ametikohti, kus saavad töötada ainult EV kodanikud. Otsustati palude autoritel veel mõelda § 42 sõnastust, see tuleks rohkem lahti kirjutada.

Riigiteenistuse seadus peaks võimed paika panema.

Otsustati ... kes vastab ametikohale esitatavatele nõuetele.

§ 457

J.Pöld. Olen lõpuga nõus. Tähtaega pole vaja.

§ 467

J.Pöld. 1937.a. räägib autonoomsetest asutustest, tuleb asendada omavalitsuslikud.

J.Talve. Eraõigusliku ja avalike õiguste piir tuleks sätestada.

L.Vahtre. Millal võib mittekodanik olla avalikult õiguslik? Tuleks sätestada.

J.Pöld. Praegu pole mõtet uut terminit sisse tuua.

§ 477

J.Pöld. lõpuga nõus. Vähemusrahvust ma ei kasutaks. Kasutaksin: paikkonnad, kus ei räägita riigikeelt.

§ 487

J.Pöld. Oleme nõus täiendama.

V.Rumessen. Palun lugeda kõigil ERSP "Nädalalehes" ilmunud Mart Nuti artiklit.

S.Endre. Teen ettepaneku lugeda ka 26. septembri "Maalehes" ilmunud Agu Kriisa artiklit "Kehtiv põhiseadus on olemas" ja võimaluse korral kutsuda M.Kriisa toimkonna koosolekule.

V.Rumessen. Järgmisel nädalal saame ka J.Adamsi projekti. Palun läbi töötada.

Protokollile lisatud toimkonna liikme Enn Leissoni ettepanekud. (vt. lisa)

Koosolek lõppes kell 15.25.

Toimkonna esimees

Vardo Rumessen

